

VERENIGING DISTRIBUTIE EN AFGIFTE INDUSTRIE

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Postbus 20011

2500 EA Den Haag

Vereniging Distributie en Afgifte Industrie

Dr. AE Remouchampsstraat 7

2235 AH Valkenburg

Datum: Valkenburg, 18-01-2024

Onderwerp: Reactie op internetconsultatie en aanpassing van NTA 8800

Namens de Vereniging Distributie en Afgifte Industrie wil ik graag reageren op het aankomende wijzigingsdocument in het kader van de NTA8800. Omdat de site voor de internet consultatie donderdagavond in storing was wil ik graag via deze weg onze inbreng kenbaar maken. Onze aandacht richt zich specifiek op punt 2023-92, met betrekking tot de aannames over o.a. ventilatie in kleine woningen.

Kleine woningen 'scoren' slecht(er) dan grote woningen, waardoor ze niet gemakkelijk beter dan een E, F, G label scoren en moeilijker aan de BENG-eisen voldoende. Het verzoek is om akkoord te gaan met de voorgestelde aanpassing van bepaling van de bezettingstijd voor woonfuncties, waardoor recht wordt gedaan aan de lagere bezettingstijd voor kleine(re) woningen.

Wij zien een aantal risico's waardoor andere doelstellingen onder druk komen te staan. Dit is extra van belang omdat bij de eis van 70 m² vierkante meter het circa 50% van de productie betreft en ook invloed heeft op ingrijpende renovaties. : 'Kleine woningen' lijken slechts geassocieerd te worden met studentenwoningen, terwijl ook woningen met een zorgfunctie en standaard appartementen met een oppervlakte kleiner dan 70m² hieronder vallen.

Betaalbaarheid energielasten voor huishoudens onder druk

De komende periode zal door middel van de ETS1 via elektriciteit en over 2 jaar middel de ETS2 voor aardgas de fossiele energielasten van huishoudens dusdanig worden verhoogd dat diepe renovatie en energiezuinige renovatie wordt gestimuleerd. Er wordt als waren op de deksel van de pan gedrukt. Het instrument die dit proces ondersteund is de energielabel systematiek die de stenen onder de deksel moet houden. Dit om te voorkomen dat door maatschappelijke weerstand de verhoging van de ETS gaat belemmeren. Door de energielabel te verlichten voor een dergelijk groot deel van de diepe renovatie en nieuwbouw staat niet alleen de betaalbaarheid onder druk maar ook het programma om te komen tot CO2 reductie. Verder willen wij uw aandacht voor de kostprijzen van het verhogen van de aansluitwaarde voor een gebouw. Dit kan bij woningen oplopen tot € 20.000,- per aansluiting.

VERENIGING DISTRIBUTIE EN AFGIFTE INDUSTRIE

Vertraging in realisatie renovatie en nieuwbouw opgave door netcongestie

In de productie afspraken die gemaakt zijn door de minister met provincie en gemeenten staat netcongestie als randvoorwaarde genoemd. Momenteel worden een groot deel van de projecten vertraagd door netcongestie. Versoepeling van het label zal leiden tot een vergroting van de vereiste verwarmingscapaciteit en direct leiden tot een verzwaring van benodigde netaansluiting. Dit zal een direct effect hebben op de renovatie opgave en de nieuwbouw opgave. Hierboven komt dat het gebruik van weerstandverwarming en IR verwarming kan lokaal leiden tot piekbelastingen en netcongestie, met mogelijke gevolgen voor de keuze van apparatuur met lage rendementen voor actieve koeling. Het koel houden van woningen heeft bijzonder veel aandacht de komende jaren en het klimaat warmt op. Aangazien COP1 verwarming geen actieve koelfunctie kan vervullen is hierin een serieus risico dat gebruikers volop airco's gaan aanschaffen zo ook vanuit de bouwmarkten die een zeer laag rendement hebben. Er is een aanzienlijk risico voor systeemcombinaties met COP 1-verwarming in combinatie met elektrische boilers en inductiekoken, met name met betrekking tot piekbelasting in de avonduren.

Zonder Onderbouwing en onderzoek naar de gevolgen zien wij dit als branche als een risico voor het halen van maatschappelijke doelstellingen. Het onderliggende document is daarbij onjuist opgesteld en mist een degelijk onderzoek naar de daadwerkelijke bezettingsgraad in deze 'kleinere' woningen en het gevaar op piekbelastingen van het net. Het gevaar is door nu te toornen aan de warmtebalans, een cruciaal onderdeel van de TNA8800, dit door het toornen aan de bezettingsgraad dit ook een precedentwerking heeft voor verwarming, koeling en tapwater. Wat voor de één mag kan ook gelden voor de andere, zie het gelijkwaardigheidsbeginsel.

Wij zijn van mening dat een oplossing gezocht moet worden binnen de bestaande vormfactoren van de NTA8800 of via een kostenoptimalisatiestudie, waarbij de focus ligt op het verkrijgen van een beter inzicht in mogelijke oplossingen en gevaren. Laten we gezamenlijk streven naar een oplossing die de gewenste kostenreductie nieuwbouw niet in de weg staat en andere kosten niet doet stijgen. Dit voorstel zal dit namelijk wel doen. In de komende week zullen wij ons afzonderlijk melden met de vraag om een gesprek te hebben hierover. Wij hopen hiermee een samenwerking te verkrijgen die duurzame en robuuste oplossingen gaat bieden.

Wij verzoeken u dit voorgestelde “geitenpaadje” niet als de weg te beschouwen.

Met vriendelijke groet,

Jan Verdonck

Voorzitter Vereniging Distributie en Afgifte Industrie